

Øget produktivitet med laktationsbrunst

Af: Anne Grete Kongsted, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF), Århus Universitet

SVIN: Resultater fra et pilotforsøg ved DJF tyder på, at søernes brunst i laktationen kan udnyttes til at øge produktiviteten i den økologiske smågriseproduktion

Den længere diegivning i økologisk produktion øger risikoen for, at søerne kommer i brunst i laktationen. Traditionelt opfatter vi laktationsbrunst som et onde, fordi det kan give usynkroniseret brunst efter fravæning og flere spildfoderdage. Resultater fra et pilotforsøg ved det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet, tyder imidlertid på gode muligheder for, at laktationsbrunst kan udnyttes og blive et gode, der kan øge produktiviteten i økologisk smågriseproduktion.

Orne ind 5 uger efter faring

Vi fulgte i alt 20 søer fordelt på fem hold, der faredede i perioden oktober til marts. Søerne gik i enkelt farefolde indtil ca. 35 dage efter faring. Derefter blev de sat sammen i flokke af fire søer. Dagen efter grupperingen blev en orne introduceret. Vi brugte i alt to orner, der skiftedes til at komme ind til søerne, så der kom en "ny" orne ind hver dag.

Alle søer kom i brunst

En so måtte udgå undervejs pga. sygdom, men samtlige af de 19 søer, der var tilbage, viste tegn på brunst i laktationen - de fleste mellem dag 4 og dag 10 efter ornens indsættelse. Gennemsnitligt viste søerne brunst 44 dage efter faring. Det giver basis for flere kuld per årssø i forhold til nuværende praksis, hvor søerne først stimuleres til brunst efter fravæning.

Der var en tydelig effekt af rang. Den højst rangerende so i flokken kom gennemsnitligt i brunst fem dage tidligere end den lavest rangerende. Dette kendes også fra vildtløvende vildsvin, hvor det ofte er førersoen, der indleder brunsten for hele flokken. Søernes mælkeproduktion stoppede ikke på trods af, at de kom i brunst. Smågrisene var i fint huld ved fravæning efter ca. otte uger og vejede fra 13 til 20 kg.

Stor forskel på orner

En drægtighedskontrol viste, at 16 ud af de 19 søer var blevet drægtige. Det svarer til en drægtighedsprocent på 84. Vi så stor forskel på de to ornerevne og villighed til at løbe søerne. Det tyder derfor på gode muligheder for at få endnu flere søer drægtige i diegivningsperioden, hvis der rettes større fokus på den enkelte ornerevne løbeduelighed. Kuld størrelsen var tilsyneladende ikke påvirket af, at søerne var løbet i diegivningen. Antallet af totalfødte grise varierede fra 8 til 16 per kuld med et gennemsnit på 14 fødte grise per kuld.

Højere fravænningsalder

Udnyttelse af laktationsbrunst giver mulighed for at fravænne grisene endnu senere end de 49 dage, der kræves, uden at det går ud over produktiviteten. En forlænget diegivning harmonerer godt med det økologiske princip om en høj grad af "naturlighed". Fra studier af tamsvin lukket ud i naturen ved vi, at fravæningen først er afsluttet efter 12-17 uger. En højere fravænningsalder vil måske tilmed kunne reducere problemer med fravænningsdiarré og dermed forbedre smågrisenes tilvækst og sundhed.

Alt i alt tyder resultaterne på gode muligheder for at øge produktiviteten ved at udnytte laktationsbrunst. Fremtidige forsøg i større skala og med faringer fordelt over hele året er dog nødvendige, før vi med sikkerhed kan anbefale denne praksis.

Denne klumme blev bragt d. 16. oktober 2009 i Økologi & Erhverv nr. 441.